

English Reformed Church (protestant), Begijnhof, Amsterdam

Gwida fil-qosor għall-Viżitaturi

“Għada filgħodu sejjer nara l-knisja Ingliża; tinsab kwieta filgħaxija hemmhekk fil-belt is-silenzju ta’ Begijnhof fost l-isgajriet tax-xewk, donnha qed tliessen: In loco isto dabo pacem: F’dan il-post nagħti l-paċi, jgħid il-Mulej. Amen, hekk ikun.”

Vincent van Gogh

- Int u diehel fil-logġa ta’ ġewwa (B) hemm bieb fuq il-lemin jagħti għall-kamra msejja l-‘Consistory Chamber’ (C). Il-‘Consistory’ mhux miftuh għall-pubbliku.
- Int u diehel fil-knisja, għandek tara żewġ twieqi attrajenti Gotiċi. Wahda minnhom tinstab fil-logġa u l-oħra kif tidhol fil-knisja. It-tnejn li huma reġġu nfethu wara r-restawrar ta’ l-1975. Lil hinn minnhom hemm żewġ twieqi oħra iżgħar (2A), angolati biex idawlu l-pulptu meta kien jinsab bejniethom.
- Hemm hafna bnadar ġewwa l-knisja. L-ewwel wahda hija dik ta’ l-Istandard Irjali ta’ l-Iskozja u t-tieni hija replica ta’ l-istandard tal-battalja ta’ wiehed mir-riġmenti Skoċċiżi, il-Mackay, wiehed minn dawk li ġġieldu fl-Olanda matul it-taqbida għall-indipendenza minn Spanja fis-seklu sittax. Hemm bnadar oħra tal-Olanda, tad-Dar ta’ l-Orange, tal-Renju Unit, tal-Iskozja u tal-Kanada.
- Meta tasal fil-kanċell (E), hares lura u tara il-kaxxa tal-orgni skolpita fis-seklu tmintax minn Jacob Hulstman u restawrata fl-1999. L-orgni kien reġa nbena fil-millenjum minn Flentrop ta’ Zaandam li mexa fuq il-pjanti originali ta’ l-orgni tas-seklu tmintax li nbena fil-knisja minn Christian Muller.
- 5 & 6 Quddiem l-orgni ż-żgħir pozzittiv (li nbena ukoll minn Flentrop), hemm il-leġġju, bis-simboli ta’ l-erba’ evangelisti, li ġie skolpit fl-1977 minn Niko Onkenhout.
- Fuq il-Mejda ta’ l-Ewkaristija hemm wahda mill-iktar Bibbji antiki li ġġib id-data 1763.
- Fuq in-naħa ta’ wara ta-presbiterju hemm l-unika hġieġa kkulurita. Din kienet ir-rigal tas-Sur Edward Bok mill-Istati Uniti fl-1920 fl-okkażjoni tat-300 anniversarju tat-tluq tal-missirijiet pellegrini (il-Pilgrim fathers) minn Leiden għad-Dinja l-Ġdida. Hafna minn dawn il-pellegrini kienu joqogħdu Amsterdam qabel.
- Hemm il-fonti tal-magħmudija qrib it-taraġ tal-pulptu.
- Il-pulptu mzejjen b’sett pannelli skolpiti. Id-disinn huwa ta’ Piet Mondriaan u gew skolpiti minn Edema van der Tuuk biex jikkomemoraw it-telgħa tar-reġina Wilhelmina fuq it-tron fl-1898. Il-bibbja tinstab wieqfa fuq skrivanija ssapportjat minn leġġju fin tar-ram li ġie mogħti lill-knisja fl-1689 minn Stadholder William III ta’ Orange u martu Mary Stuart meta kienu msejja biex flimkien isiru r-re u r-reġina tar-Renju Unit.
- Is-salib Ċeltiku li jinstab fuq il-ħajt hdejn il-pulptu huwa rigal mill-Knisja Alle-Dag li ilha żmien twil

torganizza servizzi bl-Olandiż kull nhar ta’ Erbgha fil-knisja tagħna.

- Fuq il-lemin tal-pulptu hemm bieb li jwassal għad-djakererija (id-‘deaconry’) (D). Fuq il-ħitan hawnhekk, kif ukoll fuq il-ħajt tal-knisja barra mid-djakererija

(id-‘deaconry’), insibu pannelli bl-ismijiet tal-persuni li servew il-kongregazzjoni tagħna bhala djakni.

- Mat-tul tal-ħajt fuq in-Nofsinhar tal-knisja nsibu l-bank (il’pew’) skolpit tal-Burgomaster. Meta l-pulptu kien qiegħed fejn il-ħajt fit-tramuntana (mill-1607 sa’ l-1912), dan il-bank kien jiġi faċċata tiegħu.

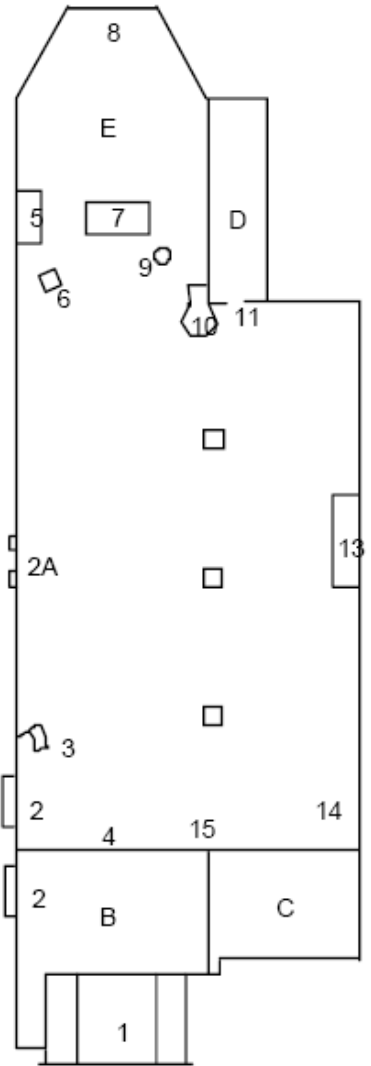
- Iktar ’il ġewwa, osserva l-mingel tal-hassad il-kiefer (il-‘Grim Reaper’) fuq iċ-ċangatura tad-dfin. Il-Begwini (il-‘Beguines’) kienu jindifnu taħt l-art tal-knisja sa’ l-1818; oħrajn, fosthom il-kompożitur barokk Locatelli, ndifnu taħt iċ-ċangaturi ukoll minhabba li kienu xtraw dan l-ispazju mill-‘Consistory’.

- Int u toħroġ mill-knisja tara gwarniċ b’kopja tal-minuta li tiddokumenta li John Paget ippriedka l-ewwel priedka tiegħu f’din il-knisja fil-5 ta’ Frar fl-1607.

Tixtieq tkun taf iżjed?

Biex tikseb iktar informazzjoni dwar l-istorja rikka ta’ din il-knisja, dwar il-Begwini u Begijnhof, aqra *The English Reformed Church in the Begijnhof, its Setting and History* li jinstab għall-bejgħ hawnhekk.

Hadd m’għandu jhossu barrani ġewwa dawn il-ħitan

ID-DAR TA' KONGREGAZZJONI INTERNAZZJONALI

Il-Knisja Ingliża Riformata hija d-dar ta' hafna nies li jixtiequ jgħid bl-Ingliż f'Amsterdam. Barra mill-Presbiteri mir-Renju Unit, l-Olanda, l-Kanada, l-Istati Uniti, l-Afrika u l-Gappun, hafna denominazzjonijiet huma rappreżentati fil-knisja l-Hadd filgħodu. Servej reċenti wera li kien hemm hamsa u għoxrin nazzjonalità preżenti minn għoxrin denominazzjoni waqt servizz partikolari.

Ahna komunità mhallta: refugjati u professjonisti tan-negozju, muziċisti u avukati, nisa tad-dar u bankiera, studenti u hafna oħrajn, kollha miġbura biex inqimu u biex nappoġġaw lil xulxin. X'uhud ilhom fil-kongregazzjoni tul hajjithom, oħrajn ġew meta kienu adulti biex jistudjaw jew biex jahdmu fl-Olanda.

Ahna nżommu kuntatt mal-membri li qeghdin jahdmu barra mill-Pajjiż il-Baxxi (l-Olanda) mal-*Médecins sans Frontières* u niġbru l-fondi biex nappoġġaw l-Isptar tal-Missjoni f'Mulanje fil-Malawi.

MERĦBA

Nagħtu merħba lil dawk kollha li jixtiequ jingħaqdu magħna fis-servizzi tagħna il-Hadd filgħodu fl-10.30. Is-servizzi tagħna huma kollha bl-Ingliż; għandna crèche għat-tfal, l-Iskola tal-Hadd (is-'Sunday School;') u il-Knisja taż-żgħażaġh (il-'Junior Church') biex il-familja kollha tkun tista' tiġi l-knisja flimkien. Wara s-servizz ikun hemm il-kafè għal xi siegħa għall-viżitaturi u l-membri tal-kongregazzjoni.

Niċcelebraw l-Ewkaristija kull l-ewwel Hadd tax-xahar, il-Ħamis ix-Xirka u Hadd il-Għid. Ikun hemm servizzi speċjali matul il-Gimgha l-Kbira u waqt il-Milied. Dawn jitmexxew mill-kor tagħna li jmexxi ukoll is-servizzi ta' kull tieni Hadd tax-xahar (minbarra minn Lulju sa' Settembru.)

NIES BI STORJA

Il-kongregazzjoni tagħna marret 'il quddiem matul iż-żmien u dejjem żammet il-qima bl-Ingliż fil-qalba ta' Amsterdam mill-1607, barra għal perijodu qasir waqt l-okkupazzjoni Ġermaniża waqt it-Tieni Gwerra Dinjija.

Il-Knisja Riformata Ingliża twaqqfet taht il-Knisja Riformata fl-Olanda fin-NETHERLANDS, dejjem b'ministri Ingliżi u Skoċċiżi. F'nofs is-seklu tmintax, il-kongregazzjoni stabbiliet konnessjonijiet ma' l-Iskozja. Minn dak iż-żmien il-ministru dejjem ġie mill-Iskozja.

Il-kongregazzjoni issa hija parti shiħa mill-Knisja ta' l-Iskozja ('Church of Scotland') fil-presbiteru ta' l-Ewropa. Fil-laqgħat tal-Presbiteru li jsiru darbtejn fis-sena jattendu rappreżentanti tat-tnax il-kongregazzjoni Ewropea tal-Knisja ta' l-Iskozja ('Church of Scotland'). Il-kongregazzjoni tiġi rappreżentata ukoll minn 'elder' tal-Knisja Riformata ta' l-Olanda f'Amsterdam.

Ahna kongregazzjoni ta' kważi 400 ruh - kongregazzjoni li dejjem tikber u tkompli tirrifletti in-natura internazzjonali ta' Amsterdam u tad-dinja tal-Knisja Nisranija. Il-'Consistory' li tmexxi il-kongregazzjoni normalment tikkonsisti fi tnax-il membru, kemm djakni u kemm 'elders, li jirrapreżentaw il-firxa tal-kongregazzjoni fl-età u fl-ambjent u kultura.

IL-KNISJA STORIKA FIL-BEGIJNHOF

L-ewwel knisja fil-Begijnhof giet ikkonsagrata fl-1419 u pprovdiet post ta' qima għall-komunità tas-sorijiet lajċi, in-nies ta' Begijnhof jew Begwini ('Begijnen' jew 'Beguines') li kienu jgħixu fil-viċinanzi tar-residenza uffiċjali tas-sovran. Il-knisja ta' l-injam, bħall-kumpliment ta' Begijnhof u l-parti il-kbira ta' Amsterdam inharqet fin-nar tal-1421.

Lejn l-aħħar tas-seklu ħmistax, il-Begijnhof u il-kappella tagħha reġgħet inbniet bil-briksa u bil-ġebel. Waqt ir-Riformazzjoni, il-knisja nġhalqet meta il-sidien tal-belt ippermettew il-qima biss fil-knejjes Riformati.

Il-bini baqa' mhux użat għal xi żmien, minbarra bhala maħzen u post għall-ħasil għal Begijnhof. Meta d-devoti ta' Amsterdam li kienu jitkellmu bl-Ingliż talbu post fejn setghu jgħid 'l Alla, il-missirijiet tal-Belt iddeċidew jhalluhom jużaw il-bini vojt gol-Begijnhof. L-ewwel servizz sar fi Frar ta' l-1607.

Il-bini ġie estiz fit-tieni nofs tas-seklu sbatax u uffiċjalment sar l-propjetà tal-kongregazzjoni fl-1812. L-għamla tiegħu inbidlet fl-1912 u ġie restawrat madwar l-1970.

Restawr importanti iehor tal-fondazzjoni u l-innovar tal-parti ta' ġewwa tal-knisja saret fil-sajf u l-ħarifa ta' l-2005. Il-kongregazzjoni bħalissa qed tiġbor il-fondi biex tpatti għan-nuqqas (id-defisit) ta' l-Appell għall-Fondi għar-Restawrar.

Għal iktar informazzjoni:

Is-sit: www.ercadam.nl

Il-ministru: Reverend John Cowie
JWBrouwersstraat 9,
1071 LH Amsterdam

Tel: 020 672 2288